

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเชื่อมโยงระหว่างอารมณ์กับกลุ่มสีของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุ 4 ปี และ 5 ปี จำนวน 200 คน ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตารางที่ 3 พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนสามารถเชื่อมโยงระหว่างอารมณ์กับกลุ่มสีได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) โดยอารมณ์ที่แตกต่างกันจะส่งผลให้เกิดการเลือกกลุ่มสีที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Boyatzis & Varghese (1994) ที่ได้ทำการศึกษาศึกษาการเชื่อมโยงอารมณ์กับสีของเด็กก่อนวัยเรียนและเด็กประถมศึกษาตอนต้น ช่วงอายุระหว่าง 4 - 7 ปี พบความสัมพันธ์ระหว่างอารมณ์กับสีและเด็กก่อนวัยเรียนสามารถเชื่อมโยงอารมณ์กับสีได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ Cimbalò , Beck & Sendziak (1978) ที่ทำการศึกษากับเด็กก่อนวัยเรียน พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนมีความสามารถในการเชื่อมโยงอารมณ์กับสี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Lawler & Lawler (1965) ที่ว่า เด็กก่อนวัยเรียนมีความสามารถในการเชื่อมโยงระหว่างอารมณ์กับสีได้เช่นเดียวกับวัยผู้ใหญ่ ถึงแม้ว่าเด็กจะได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมน้อยกว่าวัยผู้ใหญ่ก็ตาม จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า เด็กก่อนวัยเรียนอายุ 4 – 5 ปี สามารถเชื่อมโยงอารมณ์กับสีได้ ถึงแม้ว่าเด็กในวัยนี้จะได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมน้อยก็ตาม และพัฒนาการทางพุทธิปัญญาที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนามโนทัศน์ของการเชื่อมโยงอารมณ์กับกลุ่มสี เพราะการเชื่อมโยงระหว่างอารมณ์กับกลุ่มสีเป็นความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล อาจรวมไปถึงจินตนาการและความจำของบุคคลที่มีผลต่อการเชื่อมโยงด้วย (Kreitler et al., 1972) ซึ่งความสามารถเหล่านี้เกิดขึ้นจากการพัฒนาทางพุทธิปัญญานั้นเอง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตารางที่ 4 – 7 พบว่าในสภาวะอารมณ์โกรธเด็กจะเลือกกลุ่มสีมืดมากกว่ากลุ่มสีสว่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ในสภาวะอารมณ์เศร้าเด็กจะเลือกกลุ่มสีมืดมากกว่ากลุ่มสีสว่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และในสภาวะอารมณ์สุขเด็กจะเลือกกลุ่มสีสว่างมากกว่ากลุ่มสีมืด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และพบว่า เด็กที่อยู่ในสภาวะอารมณ์เศร้าจะเลือกกลุ่มสีมืดมากกว่าอยู่ในสภาวะอารมณ์โกรธอย่างมีนัย

สำคัญทางสถิติที่ระดับ.001 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Boyatzis & Varghese (1994) ที่ได้ทำการศึกษากการเชื่อมโยงอารมณ์กับสีของเด็กก่อนวัยเรียนและเด็กประถมศึกษาตอนต้น ช่วงอายุระหว่าง 4 - 7 ปี ผลการศึกษาพบว่า เด็กส่วนใหญ่ ตอบสนองอารมณ์ทางบวกกับสีสว่าง เช่น สีชมพู สีฟ้า สีแดง เป็นต้น และตอบสนองอารมณ์ทางลบกับสีมืด เช่น สีน้ำตาล สีดำ และสีเทา เป็นต้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lawler & Lawler (1965) ที่ได้ทำการศึกษากการเชื่อมโยงอารมณ์กับสีในเด็กก่อนวัยเรียน พบว่า เด็กเชื่อมโยงอารมณ์สุขกับสีเหลือง ซึ่งจัดว่าอยู่ในกลุ่มสีสว่าง และเด็กเชื่อมโยงอารมณ์เศร้ากับสีน้ำตาลซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มสีมืด จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่ารูปแบบในการเชื่อมโยงระหว่างอารมณ์กับกลุ่มสีของเด็กวัยนี้ จะเชื่อมโยงอารมณ์โกรธกับกลุ่มสีมืด เชื่อมโยงอารมณ์เศร้ากับกลุ่มสีมืด เชื่อมโยงอารมณ์สุขกับกลุ่มสีสว่าง และเด็กเชื่อมโยงอารมณ์เศร้ากับกลุ่มสีมืดมากกว่าอารมณ์โกรธ สอดคล้องกับสมมติฐานของ Goldstein (1939) ว่า สีที่เฉพาะเจาะจงจะดึงดูดการตอบสนองทางอารมณ์ที่เฉพาะเจาะจงออกมา หรืออาจกล่าวได้ว่าสีหนึ่งมีอิทธิพลก่อให้เกิดการตอบสนองของอารมณ์ชนิดหนึ่ง และตามหลักทฤษฎีสี จะพบว่า สีในกลุ่มสีสว่างส่วนใหญ่จะแสดงถึงความรู้สึกในทางบวก คือความรู้สึกร่าเริง แจ่มใส ส่วนสีในกลุ่มสีมืดส่วนใหญ่จะแสดงถึงความรู้สึกในทางลบ คือความรู้สึกเศร้า หดหู่ แต่จะมีเพียงบางสีเท่านั้นที่แสดงความรู้สึกได้สองด้าน คือ สีแดง ซึ่งตอบสนองทั้งอารมณ์ทางบวก เช่น อารมณ์สุข และอารมณ์ทางลบ เช่น อารมณ์โกรธ (Grave , 1952) จึงเห็นได้ว่าสีแต่ละสีมีความหมายเป็นลักษณะเฉพาะตัว อาจให้ความรู้สึกทั้งในด้านที่ดีและไม่ดีไปตามลักษณะของสี ทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของแต่ละแห่งด้วย (Evans, 1973 อ้างถึงใน วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ , 2528) ดังนั้นในการเชื่อมโยงระหว่างอารมณ์กับกลุ่มสี ย่อมขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้ผ่านทางวัฒนธรรมด้วย ดังที่ Wexner (1954) กล่าวในงานวิจัยของเขาว่าปัจจัยทางวัฒนธรรมมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงอารมณ์กับสี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Lawler & Lawler (1965) ที่มีความเชื่อว่าเด็กก่อนวัยเรียนได้รับการวางเงื่อนไขทางวัฒนธรรมแล้ว และบทบาททางวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดการเชื่อมโยงอารมณ์กับสีของเด็กวัยนี้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตารางที่ 8 - 16 พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนอายุ 4 ปีและ 5 ปี ทั้งเพศหญิงและเพศชายไม่มีความแตกต่างในการเลือกกลุ่มสีเชื่อมโยงกับอารมณ์ แสดงให้เห็นว่า อายุ และเพศไม่มีอิทธิพลต่อการเชื่อมโยงระหว่างอารมณ์กับกลุ่มสีของเด็กวัยนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lawler & Lawler (1965) ที่ทำการศึกษากการเชื่อมโยงอารมณ์กับสีในเด็กก่อนวัยเรียน และไม่พบความแตกต่างทางเพศ ตรงกับงานวิจัยของ Buckalew & Bell (1985) ที่ได้ทำการศึกษาในเด็กก่อนวัยเรียน พบว่าไม่มีความแตกต่างทางเพศเช่นกัน แต่ขัดแย้งกับงาน

วิจัยของ Boyatzis & Varghese (1994) ที่ได้ทำการศึกษาการเชื่อมโยงอารมณ์กับสีของเด็กก่อนวัยเรียนและเด็กประถมศึกษาตอนต้น ช่วงอายุระหว่าง 4 - 7 ปี ผลการศึกษาพบว่า เด็กมีแนวโน้มที่จะตอบสนองอารมณ์ทางบวกกับสีสว่าง และตอบสนองอารมณ์ทางลบกับสีมืด และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเชื่อมโยงอารมณ์กับสี คือ เพศ อายุและประสบการณ์ส่วนบุคคลของเด็ก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยในครั้งนี้มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมกับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยของ Boyatzis & Varghese เนื่องจากวัฒนธรรมในอเมริกาจะให้ความสำคัญกับอิทธิพลของสีต่อสถานะทางเพศของเด็กอย่างมาก ดังคำกล่าวที่ว่า " สีชมพูสำหรับเด็กผู้หญิงและสีฟ้าสำหรับเด็กผู้ชาย " ซึ่งพบในงานวิจัยของ Picariello et al.(1990) ที่ระบุว่าชาวอเมริกันให้ความสำคัญต่อสีของเครื่องแต่งกายในการกำหนดสถานะทางเพศของเด็ก และจากการศึกษาวิจัยพบว่า เด็กก่อนวัยเรียนอาศัยสีของเครื่องแต่งกายเป็นตัวแยกแยะสถานะทางเพศของบุคคล แต่ในวัฒนธรรมไทยอิทธิพลดังกล่าวอาจไม่ได้รับความใส่ใจมากนัก นอกจากนี้ ผลการวิจัยในครั้งนี้ ยังพบว่า ความชอบกลุ่มสีของเด็กมีอิทธิพลต่อการเลือกกลุ่มสีเชื่อมโยงกับอารมณ์ต่างๆ กล่าวคือ เด็กที่ชอบกลุ่มสีสว่างและเด็กที่ชอบกลุ่มสีมืดมีการเชื่อมโยงระหว่างอารมณ์กับกลุ่มสีแตกต่างกัน โดยเด็กที่ชอบกลุ่มสีสว่างจะเลือกกลุ่มสีมืดเชื่อมโยงกับอารมณ์เศร้าและอารมณ์โกรธมากกว่าเด็กที่ชอบกลุ่มสีมืด แสดงให้เห็นว่าในการเชื่อมโยงอารมณ์เศร้าและอารมณ์โกรธกับกลุ่มสีมืดไม่ได้รับอิทธิพลจากความชอบกลุ่มสี เพราะเด็กที่เลือกกลุ่มสีมืด เชื่อมโยงกับอารมณ์เศร้าและอารมณ์โกรธเป็นเด็กที่ชอบกลุ่มสีสว่าง และ เด็กที่ชอบกลุ่มสีสว่างจะเลือกกลุ่มสีสว่างเชื่อมโยงกับอารมณ์สุขมากกว่าเด็กที่ชอบกลุ่มสีมืด แสดงให้เห็นว่าในการเชื่อมโยงอารมณ์สุขกับกลุ่มสีสว่างได้รับอิทธิพลจากความชอบกลุ่มสี เพราะเด็กที่เลือกกลุ่มสีสว่างเชื่อมโยงกับอารมณ์สุข เป็นเด็กที่ชอบกลุ่มสีสว่าง จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ความชอบกลุ่มสีของเด็กก่อนวัยเรียนมีอิทธิพลก่อให้เกิดความแตกต่างในการเชื่อมโยงระหว่างอารมณ์กับกลุ่มสี และความชอบกลุ่มสีมีอิทธิพลต่อการเชื่อมโยงระหว่างอารมณ์สุขกับกลุ่มสีสว่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001 แต่ไม่มีอิทธิพลต่อการเชื่อมโยงระหว่างอารมณ์โกรธและอารมณ์เศร้ากับกลุ่มสีมืด สอดคล้องกับ Sargent (1964) กล่าวไว้ว่า ความชอบหรือความไม่ชอบของบุคคลที่มีต่อสีหรือกลุ่มสี จะมีอิทธิพลต่ออารมณ์โดยเกี่ยวพันกับประสบการณ์ที่บุคคลเคยประสบมาก่อน

สรุปผลการวิจัยในครั้งนี้ เด็กก่อนวัยเรียนอายุ 4 - 5 ปีสามารถเชื่อมโยงระหว่างอารมณ์กับกลุ่มสีได้แล้ว ปัจจัยที่มีส่วนช่วยส่งเสริมความสามารถในการเชื่อมโยง คือ พัฒนาการทางพุทธิปัญญา และรูปแบบการเชื่อมโยงของเด็กที่พบในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กเชื่อมโยงอารมณ์

ทางลบกับกลุ่มสีมืด และเชื่อมโยงอารมณ์ทางบวกกับกลุ่มสีสว่าง ปัจจัยที่มีผลต่อการเชื่อมโยงระหว่างอารมณ์กับกลุ่มสีของเด็กวัยนี้ ได้แก่ ความชอบกลุ่มสี กล่าวคือความชอบกลุ่มสีของเด็กมีอิทธิพลทำให้เด็กเชื่อมโยงระหว่างอารมณ์กับกลุ่มสีแตกต่างกัน และอาจกล่าวได้ว่า ประสบการณ์ส่วนบุคคลที่ได้รับผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมในแต่ละวัฒนธรรมอาจมีผลต่อการเลือกกลุ่มสีเชื่อมโยงกับอารมณ์ได้ ตรงกับ Boyatzis & Varghese (1994) ที่กล่าวไว้ว่า ประสบการณ์และความแตกต่างทางวัฒนธรรมมีส่วนสัมพันธ์กับรูปแบบของการเชื่อมโยงอารมณ์กับสี